

การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

CLASSROOM MANAGEMENT FOR SUPPORTING LEARNING IN THE 21ST CENTURY

2

ดร.ณิรดา เวชฎาลักษณ์*

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง “การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาและวิธีการในการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูควรปรับบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นโค้ช (Coach) และเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยการค้นคว้าอย่างอิสระ ในการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้แนวคิดการเรียนการสอนแบบ Teach Less, Learn More และทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivist Learning) ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมาจากความรู้อยู่เดิมหรือจากความรู้ที่ได้รับเข้ามาใหม่ จึงควรบูรณาการการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมถึงการประเมินผล การเรียนรู้จากการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นวางแผน ครูผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่สอนเพื่อจะเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หรือบูรณาการการเรียนรู้โดยใช้สถานที่ภายนอกห้องเรียน 2) ขั้นดำเนินการสอน ครูผู้สอนชี้แจงกระบวนการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ชี้แจงกติกการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นผู้คอยชี้แนะและควบคุมชั้นเรียน ซึ่งการชี้แจงกฎ กติกา และเป้าหมายปลายทาง 3) ขั้นสรุปบทเรียน ครูผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนสะท้อนบทเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอสิ่งที่ได้ค้นคว้าตามที่ได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริง 4) ขั้นประเมินผล ครูผู้สอนทำการทดสอบหลังเรียนพร้อมทั้งแจ้งผลการทดสอบให้ทุกคนทราบ

การบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ ควรยึดต่อหลักสูตรและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น จึงไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังมีแหล่งการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน การจัดสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อตัวผู้เรียนให้เกิดทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ABSTRACT

The present study, entitled “Classroom Management for Supporting Learning in the 21st Century” was aimed at analyzing changes in education and methods of classroom management in order to facilitate learning the 21st century, in which the teacher turns into a coach rather than a teacher, or becomes a facilitator who help his /her students to discover knowledge on their own the problem-based learning (PBL) method, where in the students sought by themselves for knowledge following the saying “Teach Less, Learn More” was combined with constructivist theory, which encourages learners to construct knowledge from the knowledge already stored in themselves or from the knowledge outside. Multiple methods for teaching and learning were applied, including learning from within the self, from others, from the nature real-situation practice, and also the assessment of the learning in real stages. The stages in clouded 1) Planning, where in the teacher analyzed the students and the contents in order to select the method to appropriate for the classroom environment or to integrate the learning with the environment outside, 2) In teaching, the teacher explained the learning process, classroom rules and goals for learning together, 3) In concluding, the teacher aslued questions and gave the students opportunities to present what they discovered from learning by themselves and 4) In evaluating, the teacher gave a test and informed test results to all the students

Effective classroom management should support curricula and emphasize student- centeredness. As a result, classroom management should not be restricted only in the classroom. Instead, it should be extended to the outside environment, where teaching materials, contents, and learning processes can develop students 'skill and behavior.

บทนำ

การศึกษาก่อเกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษย์ จึงเป็นเหตุให้มนุษย์จำเป็นต้องเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัว ผ่านระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยการจดจำ เรียนรู้ และนำไปใช้ และพัฒนาการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา วิวัฒนาการดังกล่าวส่งผลมาจวบจนปัจจุบันเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 การศึกษาก็ยังถือเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2545 มาตรา 6 ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไปของการจัดการศึกษาและเป็นอุดมการณ์ของการศึกษา หรือปรัชญาการศึกษาที่มุ่งพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในมิติต่างๆ ที่ถือว่าสำคัญทางการศึกษา ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีความสมดุลระหว่างส่วนบุคคลและส่วนรวม

องค์กรและผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา โดยมีการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในปี พ.ศ.2542 จวบจนปัจจุบัน ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษา เช่น การปรับโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดระเบียบบริหารราชการแบบกระจายอำนาจให้แก่เขตพื้นที่การศึกษา เป้าหมายปลายทางคือผู้เรียนมีคุณภาพ และจากการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวมีสิ่งที่ไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น คุณภาพผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งการคิด วิเคราะห์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนั้นการจัดการศึกษาของประเทศไทยในทุกระดับยังพบกับปัญหาเด็กออกกลางคัน ซึ่งปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาที่นักวิจัยพบว่า บรรยากาศการเรียนและสภาพการจัดการชั้นเรียนส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการคงอยู่ในชั้นเรียนของผู้เรียน (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ : 4-5) ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการชั้นเรียนและแหล่งเรียนรู้ เพื่อจะได้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สร้างความสุขในชั้นเรียน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และช่วยลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนได้ในระดับหนึ่ง

การบริหารจัดการจัดการชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นความท้าทายของครูผู้สอน เนื่องจากต้องจัดชั้นเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่

21 (21st Century Skills) ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ดังวิจารณ์ พานิช (2555 : 16-21) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสรุปได้ว่าการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งสาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

ความรู้เกี่ยวกับโลก ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการเป็น พลเมืองที่ดี ความรู้ด้านสุขภาพ ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของผู้เรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนจะต้อง พัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ประกอบด้วย ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะ สังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วย การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 19) ดังต่อไปนี้

3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้), และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น)

7C ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะ ในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบ และแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้าง

ถึงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) (www.p21.org) ที่มีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21 ซึ่งได้พัฒนากรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต

จากแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในกลุ่มนักวิชาการและมีการพยายามผลักดันให้จัดทำข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร วิธีการสอน หนังสือเรียนสื่อการเรียนรู้ วิธีการประเมินผล ระบบพัฒนาวิชาชีพครู และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการศึกษา ให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาทักษะศตวรรษใหม่ให้กับผู้เรียน (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2556 : 12) แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาต้องผลิตคนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับเนื้อหาวิชาหลัก เช่น ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะในการเรียนรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเอง ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ที่จะทำให้ผู้เรียนรู้จักคิด เรียนรู้ แก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องใช้กลยุทธ์เชิงสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยกลยุทธ์การจัดชั้นเรียนอาจจัดทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งครูจะเป็นผู้สร้างบรรยากาศและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับความสุขและส่งผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในที่สุด

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

แนวคิดเชิงมนทัศน์ในการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Model of 21st Century Outcomes and Support Systems) เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21

ความสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทุกประเทศได้เน้นการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะในด้าน การสื่อสาร นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ ดังนั้นการพัฒนาสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ควรมีการพัฒนา นวัตกรรมเพื่อจะ ช่วยส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 เช่นกัน ข้อคิดดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า กระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้ ครูผู้สอนในยุคศตวรรษที่ 21 จะต้องพัฒนาความรู้ของตนเองเป็น อย่างมากโดยเฉพาะความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการชั้น เรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ทาง การศึกษาอย่างสูงสุด ผู้สอนหรือครูมิใช่ผู้มอบความรู้เพียงอย่างเดียว แต่เป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกับ ผู้เรียน ความรู้จึงไม่ใช่เป้าหมายของการเรียนรู้อีกต่อไป เนื่องจากความรู้นั้นมีมากมายมหาศาลเกินกว่าที่จะมอบให้ผู้เรียน ทั้งหมดได้ กอปรกับผู้เรียนในศตวรรษใหม่ มีวิธีการค้นหาความรู้ด้วยตนเองจากทุกหนแห่ง ทั้งในโลกออนไลน์และสิ่งแวดล้อม การศึกษาไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ให้ทันสถานการณ์โลก วางเป้าหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ ตลอดชีวิต มีทักษะในการค้นคว้า มีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดเวลาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัด การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ จะเป็นตัวกลางสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนระหว่างครูกับผู้เรียน ซึ่ง

ปัจจุบัน พบว่าสถานศึกษาหลายแห่งมีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้หลายประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI, WBI (Web-based Instruction), การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Learning, E-book, E-Training เป็นต้น

วรพจน์ และอชิป ได้แปลบทความที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด Teach Less, Learn More ไว้ว่า Teach Less, Learn More สอนให้น้อยเรียนรู้ให้มากขึ้น คือ กรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของสิงคโปร์ ที่สร้างขึ้นเพื่อเตรียมประเทศให้พร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivist Learning) โดยเชื่อว่าความรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมาจากความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากความรู้ที่ได้รับเข้ามาใหม่ ดังนั้นชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงโดย 1) ให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ (Creative) ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้โดยเกิดจากความเข้าใจของผู้เรียนเอง 2) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น (Active Learning) สร้างให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และการเรียนรู้แบบช่วยเหลือกัน (Collaborative Learning) 3) ผู้สอนควรปรับเปลี่ยนบทบาทจาก Teacher เป็น Facilitator หรือผู้ให้คำแนะนำโดยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยการค้นคว้าอย่างอิสระ (Independent Investigation) จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ ICT เป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้จึงเชื่อมโยงกับการบริหารการจัดชั้นเรียน ที่ควรมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่ได้มุ่งเพื่อควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพียงอย่างเดียว แต่มุ่งที่จะให้เกิดกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ครูทำหน้าที่ในการออกแบบกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรม สอดคล้องกับทฤษฎี Teach Less Learn more (TLLM) ผู้สอนต้องสอนให้น้อยลงหรือ Teach Less แต่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้นหรือ Learn More นั่นคือผู้สอนต้องกระตุ้นให้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งบทบาทการสอนของผู้สอนแม้จะน้อยลง แต่บทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของผู้สอน คือ ผู้สอนต้องมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมเรียนการสอน เตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ และเตรียมคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (เวชฤทธิ์ อังกะนันทพรจร. 2555)

การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการดังกล่าวข้างต้น เป็นกระบวนการที่สามารถกระตุ้นพฤติกรรมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้ โดยผู้เรียนจะเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก ดังนักวิชาการ Knowles (1975 : 14-17) กล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยตนเองว่ามีความสำคัญ 4 ประการ คือ

1. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าบุคคลที่เป็นเพียงผู้รับหรือรอให้ผู้สอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ บุคคลที่เรียนรู้ด้วยตนเอง จะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดหมายและมีแรงจูงใจสูง สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่า และยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับการสอนแต่อย่างเดียว

2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสอดคล้องกับกระบวนการทางธรรมชาติของจิตวิทยาพัฒนาการ เมื่อแรกเกิดบุคคลต้องพึ่งผู้อื่น จำเป็นต้องมีบิดามารดา ปกป้องและตัดสินใจแทน แต่เมื่อบุคคลเติบโตขึ้นมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นจะค่อยๆ พัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งผู้อื่น ไม่ต้องอยู่ ภายใต้การควบคุมหรือกำกับของผู้อื่นจะมีความเป็นตัวของตัวเองเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง และชี้นำตนเองได้

3. มีนวัตกรรมทางการศึกษาเพิ่มขึ้นมา เช่น มีหลักสูตรใหม่ ชั้นเรียนแบบเปิด ศูนย์วิทยบริการ การศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนที่เปิดให้บริการสำหรับบุคคลภายนอก การศึกษาระบบมหาวิทยาลัยเปิด เป็นต้น รูปแบบของนวัตกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็น ความรับผิดชอบ ของผู้เรียนที่จะต้อง เริ่มจากการริเริ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ความเปลี่ยนแปลงของโลกหลายๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ในการศึกษา ได้แก่

4.1 ความรู้ต่างๆ ที่มนุษย์เรียนรู้ และสะสมไว้จะค่อยๆ ล้าสมัยและหมดไปภายในเวลา 10 ปี หรือน้อย ดังนั้น จึงต้องพัฒนาทักษะดังกล่าวเมื่อบุคคลจบการศึกษาไปแล้วก็ยังแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ใหม่เท่าทันโลก

4.2 ความหมายของ "การเรียนรู้" หมายถึง การที่ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน เช่น เรียนรู้จากบิดา มารดา เพื่อน ครู สถาบันต่าง ๆ หรือจากสื่อมวลชน เป็นต้น นั่นก็คือ การเรียนรู้จะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต และบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

4.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง จะไม่จำกัดอายุผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสที่จะตัดสินใจเลือกเรียนตามความสนใจ และความต้องการที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเยาว์ควรเน้นทักษะ การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อจะได้ใช้ทักษะนี้ในการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกจากจะให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่พึงประสงค์แล้วต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สิ่งที่สำคัญประการอีกประการหนึ่งคือกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน นั้นหมายถึงครูผู้สอนที่จะออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 จึงประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ คือ 1) สร้างและบูรณาการความรู้ได้ 2) มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ 3) มีวิสัยทัศน์และตบถกลึกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน 4) ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ มีทักษะใหม่ๆ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ 5) มีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ๆ 6) ต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และชักชวนให้คนอื่นๆ ทำเพื่อสังคม 7) มีบทบาทนำด้านการสอนและวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพร่วมกับผู้บริหารมากขึ้น

การจัดชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21

การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) ไม่สามารถแยกจากหน้าที่การสอนของครู เมื่อทำการวางแผนการสอนก็หมายถึง การที่ครูกำลังวางแผนการบริหารจัดการชั้นเรียนให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ แต่ในความหมายโดยทั่วไป คือ การจัดสภาพในชั้นเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เข้าใจกันว่า เป็นการจัดตกแต่งห้องเรียนทางวัตถุหรือทางกายภาพให้มีบรรยากาศ น่าเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบจะเห็นว่าการบริหารจัดการชั้นเรียนนั้น ครูจะต้องมีภาระหน้าที่หลายด้านตั้งแต่การบริหารจัดการตนเองในการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น การจัดกิจกรรมหรือวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระวิชา การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การคิดหาวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ดังนั้น ในการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะดังกล่าว ครูผู้สอนย่อมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นวิชาการได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอน ดังนี้

แนลล์ อินวารี (2552 : 54-56) กล่าวว่า ผู้สอน เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้เรียน ต้องมีความสามารถในการจัดชั้นเรียน โดยออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง มีความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ ธรรมชาติ ลักษณะเฉพาะของแต่ละวิชา มีความสามารถในการพัฒนาสื่อการเรียนได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นผู้เฝ้าหาความรู้ เข้าใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ประไพ ลิทธิเลิศ (2542 : 3) กล่าวถึง ครูผู้สอน ว่าเป็นผู้จัดประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ประพฤติตนเป็นผู้นำกับการ ซึ่งแนะนำที่ท้าทายและหลักความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งด้านวิชาการสมัยใหม่และวิถีการดำเนินชีวิต

พลสันห์ โพธิ์ศรีทอง (2548 : 107) ได้กล่าวถึงครูผู้สอนว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้ออำนวยให้การศึกษาดำเนินไปในแนวทางที่พึงประสงค์ เพราะครู คือ ผู้กำหนดยุทธศาสตร์ทางปัญญาของชาติ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งที่จะพัฒนาพลังแห่งความดีให้โยงใยเข้าหากัน เป็นภูมิพลหรือพลังของแผ่นดินเพื่อแก้ปัญหาทุกชนิดและเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน อันจะส่งผลให้เกิดความร่มเย็นและสันติสุขขึ้นในสังคม

จากความคิดเห็นดังกล่าว สรุปได้ว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการสร้างความเข้มแข็งทางปัญญาของชาติ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และเป็นประสบการณ์แก่ผู้เรียน ต้องมีความสามารถในการจัดชั้นเรียน ประพฤติตนเป็นผู้นำกับการ ซึ่งแนะนำการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

กลยุทธ์การจัดชั้นเรียนศตวรรษที่ 21

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าการจัดชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 ครูต้องปรับบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้แนะนำและสามารถออกแบบการเรียนรู้ ผูกพันให้ตนเองเป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) การรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ของครูแต่ละคนที่เรียกว่า ชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Communities: PLC) เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นตัวช่วยครูในการออกแบบการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับจากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ผูกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

กลยุทธ์ในการการบริหารจัดการชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก ครูจึงต้องพยายามหาวิถีวิธีในการจัดกระบวนการ ที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้อย่างมีความสุขและบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ในปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยี ครูต้องสามารถใช้สื่อประกอบการสอนและเทคโนโลยีที่จำเป็นได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ดัง Doyle (1986) เป็นนักจิตวิทยาผู้หนึ่งที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดห้องเรียนไว้มาก กล่าวว่าเป็นการยากที่จะตกลงเห็นพ้องต้องกันว่าควรจัดการห้องเรียนแบบใดจึงจะได้ผลดีที่สุด เพราะการจัดการห้องเรียนนั้นขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง แต่ครูจะต้องพยายามที่จะจัดการห้องเรียนให้ช่วยการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น กลยุทธ์ในการจัดชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงควรเป็นการจัดชั้นเรียนแบบบูรณาการเรียนรู้อิงลักษณะองค์รวมด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย

1) **ขั้นวางแผน** ครูผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่สอนเพื่อจะเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หรือบูรณาการเรียนรู้อยู่โดยใช้สถานที่ภายนอกห้องเรียน และต่อผู้เรียนและสาระการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้วิธีการสืบสอบ คิด วิเคราะห์ ประเมิน ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ วางแผนเป้าหมายที่แสดงความสำเร็จของการทำงาน

2) **ขั้นดำเนินการสอน** ครูผู้สอนชี้แจงกระบวนการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ชี้แจงกติกาการเรียนรู้อย่างร่วมกัน เป็นผู้คอยชี้แนะและควบคุมชั้นเรียน ซึ่งการชี้แจงกฎ กติกา และเป้าหมายปลายทางเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้ผลการเรียนรู้ขณะเดียวกันเป็นการสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ในการค้นหาคำตอบจากบทเรียน

3) **ขั้นสรุปบทเรียน** ครูผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนสะท้อนบทเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอสิ่งที่ได้ค้นคว้าตามที่ได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริง

4) **ขั้นประเมินผล** ครูผู้สอนทำการทดสอบหลังเรียนพร้อมทั้งแจ้งผลการทดสอบให้ทุกคนทราบ เป็นกระบวนการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งยังช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การบริหารการจัดชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้นั้น ครูเป็นผู้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อบูรณาการให้เกิดการเรียนรู้ วางแผนในการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา พยายามจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งที่เรียน โดยสอนแก่นของความรู้จริงๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอนและเพื่อนๆ ในห้องเรียนหรือบุคคลอื่นๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ขณะเดียวกันครูต้องเป็นผู้ใฝ่เรียนใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดโดยใช้เทคโนโลยีช่วยสอนและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรม เลือกสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมให้พร้อมต่อการเรียนรู้ กำกับดูแลและติดตามประเมินผลการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

บทสรุป

การบริหารการจัดชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูมีบทบาทในการบริหารจัดการในชั้นเรียน โดยการจัดกิจกรรม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าเองโดยครูช่วยแนะและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง รวมถึงการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกน ปรับบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นโค้ช (Coach) และเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยการค้นคว้าอย่างอิสระ ในการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) มีการใช้กลยุทธ์เชิงสร้างสรรค์ในการจัดชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ

สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้แนวคิดการเรียนการสอนแบบ Teach Less, Learn More และทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivist Learning) ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมาจากความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากความรู้ที่ได้รับเข้ามาใหม่ เกิดความคิดสร้างสรรค์

การจัดชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 จึงควรบูรณาการการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นวางแผน ครูผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่สอนเพื่อจะเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หรือบูรณาการการเรียนรู้โดยใช้สถานที่ภายนอกห้องเรียน สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้วิธีการสืบสอบ คิด วิเคราะห์ ประเมิน ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ วางแผนเป้าหมายที่แสดงความสำเร็จของการทำงาน 2) ขั้นตอนการสอน ครูผู้สอนชี้แจงกระบวนการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ชี้แจงกติกการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นผู้คอยชี้แนะและควบคุมชั้นเรียน ซึ่งการชี้แจงกฎ กติกา และเป้าหมายปลายทางเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้ ผลการเรียนรู้ขณะเดียวกันเป็นการสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ในการค้นหาคำตอบจากบทเรียน 3) ขั้นสรุปบทเรียน ครูผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนสะท้อนบทเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอสิ่งที่ได้ค้นคว้าตามที่ได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริง 4) ขั้นประเมินผล ครูผู้สอนทำการทดสอบหลังเรียนพร้อมทั้งแจ้งผลการทดสอบให้ทุกคนทราบ เป็นกระบวนการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งยังช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ ควรยึดต่อหลักสูตรและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นจึงไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังมีแหล่งการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน การจัดสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อตัวผู้เรียนให้เกิดทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- แฉล้ม อินวารี. “การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5,” กลุ่มมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์. วารสารวิชาการ Viridian E-Journal ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม 2556. 2555.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. การจัดการชั้นเรียนและแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2557.
- ประไพ ลิทธิเลิศ. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542.
- พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง. บนเส้นทางที่สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ จี กราฟฟิก, 2548.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ.
รายงานวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556.
- วิจารณ์ พานิช. วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : บริษัท ตาตา พับลิเคชั่น จำกัด, 2555.
- เวชฤทธิ์ อังกะนัทรขจร. “การประยุกต์ใช้แนวคิด Teach Less, Learn More (TLLM) สู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนคณิตศาสตร์”
วารสารศึกษาศาสตร์ 23(1). 1-11. 2555.

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). การประชุมอภีวฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. <http://seminar.qlf.or.th/Seminar/Topic/29> สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2558.

Doyle, W. Classroom management and organization. In M. Wittock (ed.), *Handbook of research on teaching* (3rd ed.). pp.392–431. New York : Macmillan, 1986.

Knowles, S. M. Self-directed learning: A guide for learners and teachers. New York : Follett, 1975.

James Bellanca & Ron Brandt. ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 แปลจาก 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. โดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและ อธิป จิตตฤกษ์: สำนักพิมพ์ openworlds, 2554.